

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/11/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1619202499
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Harvancová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1619202499.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Harvancovej a členiek senátu Mgr. Adely Unčovskej a Mgr. Niny Dubovskej, v spore žalobkyne: A. B., C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XX, F., právne zast. JUDr. Rastislavom Zimmermannom, advokátom so sídlom Pribišova 2, Bratislava, IČO: 42 179 092, proti žalovanému: G. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. J. K. XXX, o zaplatenie 71.700 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 25.05.2022, č.k. 4C/73/2019-115, takto

rozhodol:

odôvodnenie:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.

II. Žalobkyňa má proti žalovanému nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Poučenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 71.700 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5,5 % ročne zo sumy 71.700 eur od 02.08.2013 až do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku a priznal žalobkyňi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. § 52 ods. 1 až 3, § 517 ods. 2, § 524 ods. 1 a 2, § 558, § 657 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 10c a § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „Nariadenie č. 87/1995 Z.z.“) a vecne tým, že v konaní nebolo sporné, že dňa 23.01.2006 uzavrel K. L. so žalovaným Zmluvu o pôžičke v zmysle ust. § 657 Občianskeho zákonníka, na základe ktorej poskytol žalovanému peňažnú pôžičku vo výške 143.300 eur, ktorú mu

mal žalovaný vrátiť do 31.07.2012 (ďalej len „Zmluva o pôžičke“), pričom nešlo o spotrebiteľskú zmluvu podľa ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a že rovnako nebolo sporné, že žalovaný veriteľovi K. L. požičanú sumu v dohodnutej lehote do 31.07.2012 nevrátil. Žalobkyňa v konaní poukazovala na to, že žalovaný (ako dlžník) a K. L. (ako veriteľ) podpísali dňa 01.08.2012 listinu označenú ako Uznanie záväzku a dohoda o zaplatení pohľadávky (ďalej aj len „Uznanie záväzku“), podľa ktorej žalovaný uznal predmetný dlh z pôžičky čo do dôvodu a výšky. Súd prvej inštancie s poukazom na právnu úpravu uznania dlhu (§ 558 Občianskeho zákonníka) ako samostatného zabezpečovacieho inštitútu, ktorý zakladá právnu domnienku existencie dlhu v čase uznania, na to, že ide o jednostranný právny úkon dlžníka adresovaný veriteľovi a na jeho podstatné náležitosti (aj s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej „NS ČR“) z 11.12.2013 sp. zn. 33 Cdo 4052/2013) dovodil, že z Uznania záväzku vyplýva, že sú v nej riadne označení dlžník (žalovaný) aj veriteľ (K. L.), je v ňom uvedená výška dlhu žalovaného 143.000 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal veriteľovi zaplatiť jednorazovo do 01.08.2013. V listine Uznanie záväzku nie je ale uvedený dôvod dlhu, teda označenie, akého dlhu sa uznanie týka, resp. v čom dlh žalovaného (skutkovo) spočíva a len samotné konštatovanie v predtlačí listiny Uznanie záväzku, že žalovaný ako dlžník uznáva svoj záväzok voči veriteľovi čo do dôvodu (bez akejkoľvek konkretizácie tohto dôvodu) v tomto smere nepostačuje. Uzavrel, že predmetná listina Uznanie záväzku neobsahuje uznanie dlhu čo do jeho dôvodu, teda jednu z podstatných náležitostí uznania dlhu v zmysle ust. § 558 Občianskeho zákonníka, preto k platnému uznaniu dlhu z predmetnej pôžičky zo strany žalovaného nedošlo, a predpokladaný právny následok (že dlh v čase jeho uznania trval) v danom prípade nenastal. Súd prvej inštancie zopakoval, že nebolo sporné, že dňa 23.01.2006 poskytol K. L. žalovanému peňažnú pôžičku vo výške 143.400 eur, ktorú mu mal žalovaný vrátiť do 31.07.2012 a že v tejto lehote nezaplatil ani len časť dlžnej sumy. V listine Uznanie záväzku zo dňa 01.08.2012 sa podľa záveru súdu prvej inštancie žalovaný s veriteľom K. L. dohodli na predĺžení doby splatnosti tejto pohľadávky do 01.08.2013 a z vykonaného dokazovania vyplynulo, že pôvodný veriteľ K. L. Zmluvou o postúpení pohľadávky uzavretou dňa 17.02.2014 postúpil pohľadávku voči žalovanému z tejto pôžičky vo výške 143.400 eur s príslušenstvom na spoločnosť GERONT DSS s.r.o., ktorá následne ďalšou Zmluvou o postúpení časti pohľadávky zo dňa 14.10.2019 postúpila časť tejto pohľadávky vo výške 71.700 eur s príslušenstvom na žalobkyňu, z ktorého dôvodu má žalobkyňa v spore aktívnu vecnú legitímáciu. Nakoľko nebolo sporné, že žalovaný istinu vo výške 71.700 eur žalobkyni neuhradil, súd prvej inštancie mu uložil povinnosť zaplatiť jej túto dlžnú sumu. Z dôvodu omeškania žalovaného s plnením peňažného dlhu, vznikol žalobkyni nárok na úroky z omeškania, ktorých výška k prvému dňu omeškania žalovaného (02.08.2013) bola 8,5 % ročne a keďže žalobkyňa žiadala úroky z omeškania len vo výške 5,5 % ročne, súd prvej inštancie jej priznal úroky z omeškania v tejto výške zo sumy 71.700 eur od 02.08.2013 do zaplatenia. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 262 ods. 1 a 2, § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) tak, že plne úspešnej žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške náhrady ktorých trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Proti rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (t.j. § 365 ods. 1 písm. b), e) a f) CSP). Namietal postup prvoinštančného súdu, že rozhodol bez akéhokoľvek zistenia skutkového stavu len na základe tvrdení žalobkyne, bez akejkoľvek jeho možnosti vyjadriť sa na pojednávaní, preto napadnutý rozsudok považuje za protizákonný. Poukázal na to, že je cudzinec, a napriek tomu, že žije na Slovensku, s akýmkoľvek podaním mu vždy musel niekto pomôcť (jeho žena, niekto z rodiny alebo kamaráti), a to rovnako pri tomto odvolaní, ktoré by nebol schopný sám riadne napísať v slovenskom jazyku. Pri doručení žaloby a predvolania nevedel, o čo sa jedná, kým mu to nebolo vysvetlené a netušil, že je povinný sa v určenej lehote vyjadriť. Uviedol, že má dlhodobé problémy s chrbticou, ktorý zdravotný problém sa mu opakovane vracia a bola mu doporučená operácia. Pojednávania sa zúčastniť nemohol a prostredníctvom manželky sa riadne a včas zo zdravotných dôvodov a dôvodov práceneschopnosti ospravedlnil. Nemal vedomosť, že je potrebné osobitne žiadať aj o odročenie pojednávania a o nový termín príp. niečo iné, pretože bol rád, že porozumel samotnému podaniu a že si myslel, že bude mať právo sa na pojednávaní ku všetkým rozhodným skutočnostiam vyjadriť a predložiť listinné dôkazy, ktorými disponuje. Namietal, že spravodlivý proces na pojednávaní neprebehol a súd prvej inštancie zjednodušene, bez jeho možnosti sa vyjadriť, bez prihladenia na jeho národnosť a jazykovú bariéru

vo veci rozhodol, ktoré konanie považuje zo strany súdu prvej inštancie za nesprávny procesný postup a trvá na tom, že svoje ospravedlnenie riadne a včas súdu prvej inštancie doručil. Svoju osobnú účasť na pojednávaní považoval žalovaný za dôležitú a rozhodnú, aby sa mohol vyjadriť k jednotlivým rozhodným skutočnostiam, vyplývajúcim zo žaloby. Tvrdenia v žalobe sú podľa jeho názoru komplikované vzhľadom k dátumom a jednotlivým „preletom“ záväzku vo výške 50 % na ďalšiu osobu, preto súd prvej inštancie nemohol vychádzať len z tvrdení žalobkyne a bolo potrebné ho vo veci vypočuť. Súd prvej inštancie tak dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vydaný rozsudok je formálny, pretože dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie neobstojí v riadnom a zákonom spravodlivom procese. Žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného vyjadrila písomným podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 27.08.2022, v ktorom uviedla, že s tvrdeniami žalovaného nesúhlasí, považuje ich za účelové so zámerom ďalšieho poškodzovania žalobkyne. Poukázala na to, že žalobu podala na súde prvej inštancie dňa 29.10.2019, túto súd prvej inštancie doručil žalovanému dňa 23.04.2021 spolu s výzvou, aby sa k žalobe vyjadril a predložil listiny na preukázanie svojich tvrdení. Žalovaný sa ani ku dňu pojednávania (25.05.2022) k žalobe nevyjadril, čo žalovaný sám nepriamo potvrdil v odvolaní tým, že mal úmysel vyjadriť sa k žalobe na pojednávaní pred súdom prvej inštancie. Žalovanému bolo dňa 03.05.2022 doručené predvolanie na pojednávanie dňa 25.05.2022 a ani v tejto dostatočne dlhej lehote (22 kalendárnych dní pred dátumom konania pojednávania) sa k žalobe nevyjadril a ani si nezvolil zástupcu. Doplnila, že z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný už od r. 2011 vstupoval do právnych vzťahov, vystupoval ako zmluvná strana a vykonával právne úkony v slovenskom jazyku bez toho, aby tieto písomné úkony obsahovali ich úradný preklad zo slovenského jazyka do cudzieho jazyka alebo boli vyhotovené dvojjazyčne, na základe čoho má žalobkyňa za to, že tvrdenia žalovaného o tom, že ani po viac ako 11 rokoch od jeho zo spisu vyplývajúcich úkonov v slovenskom jazyku neovláda dostatočne slovenský jazyk na to, aby sa vedel oboznámiť so žalobou, za účelové a zavádzajúce. S odkazom na čl. 5 CSP, rozsudok NS ČR z 28.06.2000, sp. zn. 21 Cdo 992/99 (Soudní judikatura 11/2000) a § 89, § 153 ods. 1 CSP uviedla žalobkyňa, že skutočnosť, že žalovaný po tom, ako mu bola súdom prvej inštancie doručená žaloba nevyužil svoje subjektívne právo a po dobu viac ako 1 rok sa nedal zastúpiť v konaní, nemôže byť na ťarchu žalobkyne a neopravňuje žalovaného na svojvoľné uplatňovanie si práva bezúspešným bránením práva žalobkyne a s ním spojenými prieťahmi v konaní v rozpore s účelom ustanovení o sudcovskej koncentrácii konanie. Podľa žalobkyne žalovaný vo svojom odvolaní priznal, že mal v úmysle vyjadriť sa k žalobe až na vytýčenom pojednávaní, na ktoré sa aj napriek riadne doručenému predvolaniu nedostavil, bolo tak preukázané, že žalovaný úmyselne konal v rozpore s ustanoveniami CSP o koncentrácii konania, keď mal povinnosť predložiť svoje tvrdenia a dôkazy na ich preukázanie a od doručenia žaloby ich až do vykonania pojednávania nepredložil a ani sa nepojednávanie nedostavil a o odročenie pojednávania nepožiadala. Súd prvej inštancie tak podľa žalobkyne konal v súlade s ust. § 180 CSP, keď po tom, ako zistil, že sa nedostavila strana, ktorá nie je pre celé konanie alebo na pojednávanie zastúpená a mala včas doručené predvolanie na pojednávanie, pričom o odročenie pojednávania nepožiadala, uznesením rozhodol, že pojednávanie sa bude konať v neprítomnosti tejto strany. Vzhľadom na uvedené žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a žalobkyne priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Žalovaný sa k vyjadreniu žalobkyne vyjadril podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 25.10.2022, v ktorom zopakoval, že jasne a zrozumiteľne vysvetlil všetky dôvody odvolania, a to svoju neznalosť zákona o tom, že sa riadne a včas ospravedlnil z pojednávania a bol presvedčený, že pojednávanie bude odročené. Zopakoval, že súd prvej inštancie rozhodol bez riadneho zistenia skutkového stavu len na základe tvrdení žalobkyne bez jeho možnosti sa k žalobe vyjadriť. Dôvodom nemožnosti zúčastniť sa pojednávania bola jeho práceneschopnosť a nevedel dostatočne sformulovať svoju žiadosť o jeho ospravedlnenie, čo by mu nemalo byť na ťarchu v konaní, ktorého výsledkom je vydanie napadnutého rozhodnutia bez uplatnenia jeho procesnej obrany. V ostatnom zotrval na svojej odvolacej argumentácii.

6. Žalobkyňa sa k vyjadreniu žalovaného vyjadrila podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 25.11.2022, v ktorom doplnila s poukazom na ústavné právo konať pred súdom vo svojom jazyku a ust. § 155 ods. 1 CSP, že žalovaný si nesplnil svoju povinnosť a nepožiadala do dnešného dňa o ustanovenie tlmočníka z dôvodu, že nerozumie jednotlivým podaniam, čo ale žalobkyňa považuje za tendenčné konanie, nakoľko žalovaný všetkým podaniam rozumel a uvedomoval si vážnosť súdneho konania (poukázala na skutočnosť, že žalovaný si bol vedomý následkov svojho konania a vedel, že posledný

deň lehoty na podanie odvolania pripadol na sobotu, dôsledkom čoho sa lehota posunula na najbližší pracovný 11.07.2022). Zopakovala svoju argumentáciu týkajúcu sa podania žaloby, jej doručenia žalovanému, skutočnosti, že žalovaný sa k žalobe nevyjadril a nepredložil listiny na preukázanie svojich tvrdení a že mu bolo riadne a včas dňa 03.05.2022 doručené predvolanie na pojednávanie konané dňa 25.05.2022 a že ani v tejto dostatočnej lehote sa nevyjadril a ani si neustanovil právneho zástupcu. Okrem už žalobkyňou uvedených námietok poukázala na to, že v zmysle ust. § 178 ods. 2 CSP musí byť zachovaná minimálna 5-dňová lehota na prípravu pojednávania, čím by predložením dôkazov až na samotnom pojednávaní táto lehota nebola zachovaná a žalovaný by tak zmaril pojednávanie, ako aj zákonnú povinnosť súdu rozhodnúť spravidla na prvom pojednávaní vo veci. Žalovaný mal dostatok času na predloženie prostriedkov procesnej obrany a prostriedky procesného útoku (viac ako rok), kedy mu bola doručená žaloba a výzva, mal možnosť aj požiadať o ustanovenie tlmočníka či prekladateľa a mohol sa dať zastúpiť právnym zástupcom, preto konanie, resp. nekonanie žalovaného nemôže byť na ťarchu žalobkyne. Skutočnosť, že žalovaný podaniam a vyjadreniam rozumie, preukazuje podľa žalobkyne aj to, že sám tvrdí, že chcel na pojednávaní dňa 25.05.2022 predložiť dôkazy na svoju obranu, čo bez toho, aby porozumel podaniu, nie je možné, rovnako vedel, že sa uskutoční pojednávanie, kedy sa bude konať a čoho sa toto pojednávanie týka. Z potvrdenia o dočasnej PN, ktoré doručila dňa 23.05.2022 manželka žalovaného, vyplývala jeho dočasná práceneschopnosť, avšak žalovaný nepožiadaval o odročenie pojednávania.

7. K vyjadreniu žalobkyne sa opakovane vyjadril žalovaný podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 16.01.2023, v ktorom poukázal na to, že sa súdnemu konaniu nevyhýbal, ale trpí vážnymi zdravotnými problémami, ktoré mu komplikujú fungovanie v bežnom živote a čaká na termín operácie. Žiadal, aby súd na tieto skutočnosti prihliadol, vzal na vedomie jeho národnosť a skutočnosť, nie je pre neho jednoduché napísať vyjadrenie, ktoré musí konzultovať s viacerými osobami tak, aby bolo zrozumiteľné pre súd. Zopakoval, že netušil, že o odročenie pojednávania mal proti preukazovaniu práceneschopnosti samostatne požiadať a bol presvedčený, že zo zdravotných dôvodov bude pojednávanie odročené. K jeho údajnému dlhu voči žalobkyňi uviedol, že túto nepozná a nikdy nevidel, jeho bývalý najlepší kamarát K. L. vykonal voči nemu podvod a v dlžnej sume 42.000 eur dopísal „jednotku“ a sumu zmenil na 142.000 eur, k čomu sa chcel vyjadríť na pojednávaní a chcel by navrhnuť svedkov. Uvedené považuje za absolútne neprijateľné a je presvedčený, že súd nemôže akceptovať tvrdenia žalobkyne bez akejkoľvek opodstatnenosti a bez akéhokoľvek vyjadrenia žalovaného, pričom tvrdenia by žalovaný vedel preukázať výpoveďami svedkov: J. C. z M., I. A. zo L. a N. I. z Bratislavy a podľa neho je podstatné preukázať predmetný záväzok, či došlo k odovzdaniu predmetnej sumy ako aj skutočnosti týkajúce sa p. L., ktorého vníma ako podvodníka a klamára a je podľa neho nespravodlivé a nezákonné, aby bol vydaný rozsudok, na základe ktorého by mal plniť predmetný záväzok.

8. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a 378 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je podané dôvodne. Súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 185 CSP) z hľadiska posúdenia opodstatnenosti uplatneného nároku, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil (§ 191 ods. 1 CSP) a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, ktoré v napadnutom rozhodnutí náležite a dostatočne odôvodnil (§ 220 ods. 2 CSP).

9. Odvolací súd, prihliadajúc na obsah súdneho spisu a z neho vyplývajúci skutkový stav, nezistil v postupe súdu prvej inštancie žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), pričom v napadnutom rozhodnutí dostatočne zodpovedal na v konaní nastolené otázky majúce pri rozhodovaní o uplatnenom nároku podstatný význam a v rozhodnutí sa vysporiadal i s podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie (§ 387 ods. 2, 3 CSP).

10. V súvislosti s opravným prostriedkom podaným žalovaným odvolací súd upozorňuje, že rozsah prieskumu vykonaného v rámci odvolacieho konania je zásadne daný odvolaním (§ 380 ods. 1 CSP), podľa ktorého je odvolací súd viazaný návrhom odvolateľa, ktorý zahrňuje v sebe jednak kvalitatívnu ako i kvantitatívnu stránku a sám odvolateľ si spravidla určuje rozsah, v akom má byť napadnuté rozhodnutie odvolacím súdom preskúmané a dôvody, z ktorých má byť preskúmané.

11. Odvolací súd považuje za potrebné v prvom rade zdôrazniť, že pri viazanosti uplatnenými dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), sa v rámci odvolacieho prieskumu zaoberal iba tými odvolacími dôvodmi a ich obsahovým vymedzením, ktoré žalovaný výslovne uviedol a skutkovo vymedzil v odvolaní; pri viazanosti dôvodmi odvolania pritom neprichádza do úvahy vyhľadávanie konkrétnych skutočností v napadnutom rozhodnutí súdu prvej inštancie a jeho postupe, ktoré by bolo možné prípadne podradiť pod niektorý zo zákonných dôvodov odvolania, pretože je neprípustné, aby odvolací súd sám vyhľadával konkrétne vady rozhodnutia alebo postupu súdu prvej inštancie v neprospech strany, ktorá odvolanie nepodala a v prospech ktorej napadnuté rozhodnutie vyznelo. Z uvedeného potom vyplýva požiadavka aj na kvalitatívne vymedzenie odvolacieho dôvodu z hľadiska skutkovej a právnej argumentácie, nachádzajúca svoj základ v tom, že strana sporu je zodpovedná za to, že bude účinne uplatňovať svoje procesné práva aj v odvolacom konaní.

12. Podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“) z 05.11.2019 sp. zn. IV. ÚS/90/2019: Iba uvedenie všeobecných odvolacích dôvodov v odvolaní nie je postačujúce na to, aby odvolací súd mohol o odvolaní rozhodnúť, resp. uvedením len všeobecných odvolacích dôvodov v odvolaní bez bližšej špecifikácie konkrétnych okolností prípadu nie je splnená zákonom stanovená náležitosť odvolania spočívajúca v povinnosti uviesť v odvolaní odvolacie dôvody. Právna úprava neumožňuje súdu vyzvať stranu sporu na doplnenie chýbajúcej náležitosti odvolania spočívajúcej v absencii konkretizácie odvolacieho dôvodu a zároveň neumožňuje strane sporu meniť a dopĺňať odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie po uplynutí lehoty na podanie odvolania (obdobne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) z 31.05.2021 sp. zn. 2 Cdo/64/2019).

13. K doplneniu dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie a v záujme dôsledného vyporiadania sa s odvolacími námietkami odvolací súd udáva nasledovné.

14. V prejednávanej veci z napadnutého rozhodnutia a z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobkyňa sa v konaní domáhala voči žalovanému zaplata sumy 71.700 eur s prísl. titulom Zmluvy o pôžičke (zo dňa 23.01.2006, na základe ktorej poskytol pôvodný (prvý) veriteľ K. L. žalovanému peňažnú pôžičku vo výške 143.400 eur), ktorú pôžičku sa žalovaný zaviazal vrátiť do 31.07.2012, avšak túto neuhradil ani sčasti. Dňa 01.08.2012 uzavrel žalovaný s pôvodným veriteľom Uznanie záväzku (Dohodu o zaplatení pohľadávky), v zmysle ktorej bol žalovaný povinný splniť svoj záväzok voči pôvodnému veriteľovi najneskôr do 01.08.2013, túto rovnako neuhradil. Pohľadávka pôvodného veriteľa (K. L.) bola postupne postúpená zmluvami o postúpení pohľadávky na GERONT DSS s.r.o. (celá pohľadávka) a dňa 14.10.2019 časť tejto pohľadávky v žalovanej výške žalobkyne. Postúpenie pohľadávky bolo žalovanému oznámené a bol vyzvaný k splneniu dlhu v prospech žalobkyne.

15. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie ustálil, že nebolo sporné tvrdenie žalobkyne, (i) že dňa 23.01.2006 poskytol veriteľ K. L. žalovanému pôžičku vo výške 143.400 eur, (ii) že žalovaný mu ju mal vrátiť do 31.07.2012 a (iii) že žalovaný K. L. ani následne žiadnemu z postupníkov, vrátane žalobkyne, v uvedenej lehote nezaplatil ani len časť požičanej sumy, a to ani v predĺženej lehote podľa Uznanie záväzku do 01.08.2013 (Uznanie záväzku bolo podpísané samotným žalovaným, čo nerozporoval ani v odvolaní, K. L. a svedkom M. L.).

16. Podľa ust. § 657 Občianskeho zákonníka, zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

17. Podľa ust. § 155 ods. 1 CSP, každý má právo konať pred súdom v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie. Súd je povinný stranám zabezpečiť rovnaké možnosti uplatnenia ich práv. S prihliadnutím na povahu a okolnosti veci príberie súd tlmočníka.

18. Pokiaľ žalovaný (prvýkrát) v odvolaní voči napadnutému rozsudku namietal, že boli porušené jeho práva tým, že nebolo s ním konané v materinskom jazyku, ktorému rozumie, namietal tým nesprávny procesný postup súdu, čo je možné subsumovať pod odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP (že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces).

19. Pod pojmom nesprávny procesný postup súdu je potrebné rozumieť taký postup súdu v konaní, ktorý je v rozpore so zákonom, pričom súd musí svojim nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry NS SR, napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať v materinskom jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol rozsudok doučený do vlastných rúk. Intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu musí dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces. Základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé konanie sú zásadne „výsledkové“, to znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov.

20. Právo konať pred súdom v jazyku, ktorému strana rozumie, vychádza jednak z princípu rovnosti ľudí v právach (tak, ako je zakotvený pre všetky osoby v čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“), ale aj v čl. 36 Listiny) a rovnako je aj jedným z atribútov práva na spravodlivý súdny proces (tak, ako je upravené v čl. 46 Ústavy SR a v čl. 36 Listiny). Rovnosť účastníkov súdneho konania je ďalej osobitne upravená aj v čl. 47 ods. 3 Ústavy SR, ako aj v článku 37 ods. 3 Listiny. Je nepochybné, že pokiaľ by osoba nemohla uplatňovať svoje práva na súde v jazyku, ktorému rozumie, bolo by takéto uplatňovanie práva neúčinné a neefektívne, pričom by základný cieľ práva na spravodlivý súdny proces nebol naplnený. Túto požiadavku reflektuje aj ust. § 155 CSP. Právo konať pred súdom v jazyku, ktorému osoba rozumie, obsahuje najmä právo na zabezpečenie tlmočníka počas súdnych pojednávaní, prípadne iných úkonov, ktoré dotknutá osoba realizuje a ak teda strana nerozumie jazyku, v ktorom konanie prebieha, mala by požiadať súd o prirátanie tlmočníka. Podľa rozhodnutia NS SR, sp. zn. Cdo 310/2013: „Konať vo svojej materčine je právom účastníka, t. j. že účastník, ktorý ovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie, môže konať v tomto jazyku, aj keď jeho materčinou je iný jazyk. Je iba na vôli účastníka, či toto právo využije.“

21. Právo konať vo svojej materčine nie je absolútne. Ani z relevantného procesného ustanovenia (§ 155 ods. 1 CSP) nevyplýva povinnosť súdov doručovať stranám sporu písomnosti v preklade do jazyka, ktorému rozumejú (uznesenie ÚS SR č.k. II. ÚS 347/2020 z 27.08.2020).

22. Namietané porušenie procesných práv žalovaného porušením ust. § 155 CSP však odvolací súd nezhliadol. Z obsahu spisu (spísaného a podaného odvolania a následných vyjadrení, spísaného Uznania záväzku) je zrejmé, že sám žalovaný (so slovenskou štátnou príslušnosťou) komunikuje so súdom a zmluvnými partnermi v slovenskom jazyku. Podľa názoru odvolacieho súdu je táto námietka žalovaného účelová, naviac prvýkrát ju vzniesol až v podanom odvolaní, ktoré je žalovaným spísané v slovenčine. Zo správania a komunikácie žalovaného (a aj so zmluvným partnerom podľa pripojených listinných dôkazov) nemal súd prvej inštancie pochybnosti o tom, či žalovaný rozumie slovenskému jazyku. Sám žalovaný tak svoje právo, ktoré mu dáva ust. § 155 CSP nevyužil počas prvoinštančného konania (ani po doručení výzvy na vyjadrenie sa k žalobe a predvolania na pojednávanie, na ktorom (ako sám tvrdí v odvolaní) sa chcel osobne zúčastniť a predniesť svoju procesnú obranu) nežiadal, aby bol do konania prirátaný tlmočník v zmysle ust. § 155 ods. 1 CSP, a to ani v podanom odvolaní. Keďže žalovaný nepožiadaval o prirátanie tlmočníka, neoznámil aký je jeho materinský jazyk alebo jazyk, ktorému jazyku rozumie, odvolací súd je toho názoru, že neboli súdom prvej inštancie porušené jeho procesné práva konať pred súdom vo svojom materinskom jazyku alebo v jazyku ktorému rozumie. V okolnostiach posudzovanej veci tak podľa odvolacieho súdu nedošlo k porušeniu žalovaným označených základných práv podľa Ústavy SR a práva podľa Dohovoru a skutočnosť, že neboli súdne písomnosti zasielané žalovanému preložené do jeho materčiny, ho nijako neznevýhodnila proti druhej strane sporu, o čom svedčí uplatnenie opravného prostriedku voči vydanému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

23. Odvolací súd, vychádzajúc zo záveru v ods. 22 vyššie, v prejednávanej veci dospel naviac k záveru, že súd prvej inštancie postupoval správne, ak na pojednávaní dňa 25.05.2022 konal a rozhodol v neprítomnosti žalovaného (§ 180 CSP), ktorý (prostredníctvom manželky) doručil súdu prvej inštancie dňa 23.05.2022 potvrdenie o práceneschopnosti žalovaného od 23.05.2023 (č.l. 106), čím ospravedlnil svoju neprítomnosť, avšak návrh žalovaného na odročenie pojednávania (§ 183 CSP) súdu prvej inštancie žalovaným doručený nebol, o čom bol poučený aj v predvolaní na pojednávanie (č.l. 81). Súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vyčerpávajúcym spôsobom vysporiadal

s dôvodmi svojho procesného postupu, s ktorými sa odvolací súd plne stotožňuje (ods. 3 napadnutého rozhodnutia).

24. Odvolaním žalovaného (konkrétnymi odvolacími námietkami) závery súdu prvej inštancie, ktorými odôvodnil dôvodnosť žalobou uplatneného nároku (a jeho priznanie žalobkyňi v celom rozsahu) na základe nesporných skutkových tvrdení žalobkyne, rozporované neboli. Z uvedeného dôvodu odvolací súd nepodrobil napadnutý rozsudok prieskumu v tejto časti (viď. ods. 10 až 12 odôvodnenia vyššie) a konštatovanie uvedeného vedie k záveru o správnosti posúdenia nároku žalobkyne v celom rozsahu ako dôvodného tak, ako to vyvodil súd prvej inštancie. Na okraj odvolací súd poznamenáva, že pokiaľ žalovaný až vo vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne doručenom súdu prvej inštancie dňa 24.10.2022 (t.j. po uplynutí zákonnej lehoty na podanie odvolania) namietal existenciu a výšku dlhu voči žalobkyňi, konanie veriteľa K. L. a navrhoval výsluchy svedkov, s poukazom na ust. § 365 ods. 3 a § 366 CSP na tieto námietky a návrhy nemohol odvolací súd prihliadať.

25. Na základe všetkého zhora uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

26. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešná žalobkyňa má voči žalovanému nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania s tým, že podľa ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).